

SMÅSTYKKER

TO H. C. ANDERSEN-DEDIKATIONER

Skibsmægler *Hjalmar Bruhn*, der ofte har betænkt Det kgl. Biblioteks danske Afdeling med kærkomne Gaver, har i H. C. Andersens Jubilæumsaar skænket to interessante og værdifulde Dedikationseksemplarer fra Eventyrdigterens Haand.

I.

Digte, gamle og nye af H. C. Andersen. Kjøbenhavn. Paa Universitetsboghandler C. A. Reitzels Forlag. Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri. 1847. Paa Forsatsbladet:

Kjære Viggo

Tænk paa ham som trofast mange Gange
Fulgte Dig naar mindst Du tænkte det,
Danmark glemmer mig og mine Sange,
Gjem Du dem, en visnende Bouquet.

H. C. Andersen.

Viggo er Filosoffen Viggo Drewsen (1830-1888), mest bekendt for sit anonymt udgivne Skrift „En Livsanskuelse, grundet paa Elskov“ (1881). Han var Søn af H. C. Andersens nære Venner Adolph Drewsen (1803-1885), Justitiarius i Kriminal- og Politiretten i København, senere Konferensraad, og Gehejmeraad Jonas Collins ældste Datter Ingeborg (1804-1877). Viggo Drewsen blev Student 1850, 1859 Assistent i Finansministeriet; deltog som Officersaspirant i Krigen 1864 og blev haardt saaret taget til Fange under Stormen paa Dybbøl. Han endte som Kontorchef i Livsforsikrings- og Forsørgelses-Anstalten af 1871.

Da Viggo Drewsen var en ganske lille Dreng, var H. C. Andersen, der jo følte sig som Søn i Huset hos Collins, stærkt optaget af ham; han er den „Lille Viggo“, til hvem Andersen skrev sit berømte, følsomme Digt („Lille Viggo, vil Du ride Ranke?“), der tryktes første Gang i „Nyt Repertorium for Moerskabslæsning“ 27. Oktober 1832, og hvis Popularitet H. S. Paullis Melodi et Par Aar senere satte yderligere i Vejret. Dedikationen er, som enhver, der kender Sangen, let kan se, en Omskrivning af dens sidste Strofe:

Tænk paa ham, der trofast mange Gange
Gynged' Dig paa Armen op og ned.
Verden glemmer mig og mine Sange!
Mon Du glemme vil min Kjærlighed?

Som Student var Viggo Drewsen 1851 og 1852 med H. C. Andersen i Udlandet, men Forholdet mellem dem kønedes i Aarenes Lob. Den unge irriteredes over den ældres menneskelige Svagheder og smaa Unoder, medens Andersen paa sin Side fandt Viggo selvretfærdig (og ængstedes over hans anti-religiøse Indstilling). En hæftig Diskussion om Viggo Drewsen med dennes Fætter og Beundrer Jonas Collin d. Y. gav H. C. Andersen Ideen til Eventyret „Sneglen og Rosenhækken“ (1861), hvori Jonas fandt „stor Malice mod Viggo“. Drewsens frivillige Deltagelse i Krigen 1864 bidrog i nogen Grad til, at H. C. Andersen saa med mildere Øjne paa ham.

Paa Indersiden af Bindet sidst i Bogen staar: „Sælger Rigsdagsstenograf C. G. Casse, Eivindsvej 17, hvis Frue er direkte Linie af Collinerne“. Eksemplaret har altsaa tilhørt Fru Gerd Casse (1873–1955), Datter af Viggo Drewsen og Louise Collin (1839–1920), hans Kusine, hvis Far, Etatsraad Edvard Collin, var H. C. Andersens nærmeste Ven. Hun omtales ofte i Brevvekslingen mellem hendes Mormor, Fru Henriette Collin, f. Thyberg og H. C. Andersen i hans sidste to Leveaar, og han skriver i sin Dagbog 25. December 1873: „Hjemme om Formiddagen havde jeg Besøg af Viggo der i en Barnevogn trak sin lille Datter, hans Kone var med. Det var lille Gerds første Besøg hos Fremmede, hun bragte mig, i Urtepotte en smuk Alpeblomst.“

Hjalmar Bruhn erhvervede Bogen paa Hees Auktion 10. Dec. 1951 over Boet efter Hofjægermester, Godsejer Vald. Uttenthal til Løvenholm. Den er nu anbragt i en prægtig Kasette, der efterligner Originalbindet, indvendig signeret Anker Kyster 1952.

2.

Mit Livs Eventyr. Af H. C. Andersen. Med Forfatterens Portrait. Kjøbenhavn. Forlagt af C. A. Reitzels Bo og Arvinger. Bianco Lunos Bogtrykkeri. 1855. Bogen er i et samtidigt, beskedent Privatbind (Halvldr.). Portrættet mangler. Paa et indsat hvidt Blad efter Forsatsen staar:

Lieutenant i Marinen / Hr. V. Pedersen / som saa smukt har beskueliggjort / mine „Eventyr“ og „Historier“, / bringer jeg her *min* Tegning / af det oplevede / „Eventyr“. / venskabeligst / H. C. Andersen.

Vedlagt et Brev, dat. 19–12–50 fra Antikvarboghandler Rosenkilde til Skibsmægler Bruhn.

Bogen er altsaa en Gave fra Eventyrenes Digter til deres Illustrator, Premierløjtnant i Søetaten Vilhelm Pedersen (1820–1859), der havde tegnet Billederne til Eventyrene (tysk Udgave 1848, dansk 1849), og som 1854 havde fuldført Illustreringen af „Historier“, som udkom 30. April 1855.

„Mit Livs Eventyr“ forelaa i Boghandelen 6. Juli 1855, paa et Tidspunkt da dets Forfatter paa sin Sommerrejse allerede var naaet til Maxen ved Dresden. Inden han forlod København, havde H. C. Andersen overdraget Adolph Drewsen at besøge Frieksemplarerne af Bogen udsendt. Det indsatte Blad i Bogen til Vilhelm Pedersen viser, at Dedikationerne for Afrejsen har været

skrevet paa løse Blade til senere Anbringelse, naar Bogtrykker og Bogbinder var færdige med „Mit Livs Eventyr“.

For danske Læsere er Navnene H. C. Andersen og Vilhelm Pedersen uløseligt knyttet sammen. Den beskedne Soofficers stilfærdige og følsomme Tegninger har indført os alle i Eventyrenes Verden. Digteren selv vurderede dem ikke saa højt som vi. En Tradition fra Reitzels Boglade, som F. Hendriksen har meddelt i sin smukke Afhandling „Vilh. Pedersen—Carl B. Lorck“ i *Bogvennen* 1929 (S. 31) siger, at Andersen ikke var rigtig fornøjet ved Tanken om dem. Vilhelm Pedersens Billeder fik efterhaanden for mange Venner, syntes han. Muligt har Grunden dog været den, at han fandt, at de ikke fuldt ud dækkede hans Intentioner. Eventyrenes Fantasi er rigere, deres Tragik mægtigere, deres Lune mere barokt og deres Vid skarper, end den blide og inderlige Vilhelm Pedersen magtede at give Udtryk for. De bedste af Frølichs Illustrationer er mere i Mesterens Aand. Selv satte H. C. Andersen Tyskeren Otto Speckter højest; hans „kjække, herlige Tegninger . . . ere unægtelig de genialeste Billeder til Eventyrene“, hedder det i „Mit Livs Eventyr“. Men han nævner dog i samme Bog „den større ved V. Pedersen smukt illustrerede Udgave“.

Aaret forud — 1854 — havde Andersen korresponderet livligt med Løjtnant Pedersen i Anledning af den forestaaende illustrerede Udgave af „Historier“. Desværre synes alle hans Breve at være gaaet tabt, mens Pedersens nu findes i den Collinske Brevsamling, Kgl. Bibliotek. Dedikationseksemplaret er saaledes det eneste Minde fra Andersens Haand om den personlige Forbindelse mellem dem. Naar han forærede sin danske Illustrator sin Selvbiografi og i Dedikationen priste ham for, at han „saa smukt har beskueliggjort mine „Eventyr“ og „Historier““, har vi her et tiltrængt Vidnesbyrd om taknemlige Følelser over for den Kunstner, som næst Digteren selv har betinget „Eventyr og Historier“s Sejrsang.

H. Topsøe-Jensen.